

OBRAZLOŽITVE PRORAČUNA

UVOD

Občinski proračun je akt občine, s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za eno leto.

Vsebino in strukturo proračuna Občine Žalec, ki je predložen občinskemu svetu, predpisuje 10. člen Zakona o javnih financah. Tako je proračun sestavljen iz treh delov:

- splošni del,
- posebni del in
- načrt razvojnih programov (NRP).

Tej strukturi sledijo tudi obrazložitve.

Proračun za leto 2023 je bil sprejet na 4. redni seji, 22. marca 2023, ko se je sprejemal proračun za dve leti, posebej za leto 2023 in posebej za leto 2024.

Od takrat je se je zgodilo nekaj dogodkov, bilo sprejetih nekaj predpisov in izdanih sklepov, ki vplivajo na načrtovanje proračuna, tako na prihodkovni kot na odhodkovni strani. Zaradi realnega načrtovanja je zato potrebno pristopiti k rebalansu proračuna za leto 2023, katerega cilj je ponovno uravnesiti prejemke in izdatke občinskega proračuna.

Glavna razloga za rebalans proračuna sta:

1. poplave, ki so v mesecu avgustu prizadele občino Žalec in povzročile veliko gmotno škodo;
2. prejem sodbe Višjega sodišča v Celju na podlagi katere mora Občina Žalec plačati odškodnino in zamudne obresti od 19. 9. oziroma 20. 9. 2013 za stavbe na naslovu Arja vas 6, 66 in 69 denacionalizacijskim upravičencem po 72. členu ZDen. Višina odškodnine znaša 981.405,70 €, skupaj z zamudnimi obrestmi pa je strošek ocenjen na 1.830.000 €.

Za hitrejšo odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 je bil sprejet Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (Uradni list RS, št. 95/23), ki uvaja določene ukrepe (višji obseg dolgoročnega in likvidnostnega zadolževanja v letih 2023 in 2024 za odpravo posledic poplav in plazov, neomejen znesek, ki ga občine v letih 2023 in 2024 lahko izločijo v proračunsko rezervo, dodatna proračunska sredstva prizadetim občinam za odpravo posledic naravnih nesreč,...), s katerimi bodo občine, ki so jih poplave in zemeljski plazovi prizadeli hitreje sanirale škodo.

Rebalans proračuna za leto 2023 vključuje finančne načrte krajevnih skupnosti in mestne skupnosti, tako kot zahteva zakonodaja. Zakonska podlaga je v določilih 19. c in 19. č člena Zakona o lokalni samoupravi (UL RS, št. 72/93 in dopolnitve), kjer je določeno, da so finančni načrti ožjih delov lokalnih skupnosti s statusom pravne osebe sestavni del občinskega proračuna. Za njihovo poslovanje v celoti velja pravni režim, ki opredeljuje pravice in obveznosti neposrednih uporabnikov občinskega proračuna. Prejemki in izdatki ožjega dela lokalne skupnosti se obravnavajo kot prejemki in izdatki občinskega proračuna, v odloku o proračunu pa mora biti določeno, da so prejemki ožjih delov občine namenski prejemki občinskega proračuna, ki gredo točno določenemu neposrednemu uporabniku – ožjemu delu občine. Za izvrševanje finančnega načrta ožjega dela občine (krajevne skupnosti oz. mestne skupnosti) je kot odredbodajalec odgovoren predsednik sveta ožjega dela občine. Za sklepanje pravnih poslov investicijskega značaja nad zneskom 10.000 € potrebujejo krajevne skupnosti in mestna skupnost soglasje župana občine.

I. SPLOŠNI DEL PRORAČUNA

Splošni del proračuna vključuje bilanco prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb in račun financiranja.

A. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

V bilanci prihodkov in odhodkov se izkazujejo prihodki, ki obsegajo tekoče prihodke (davčne in nedavčne prihodke), kapitalske prihodke, prejete donacije, transferne prihodke ter prejeta sredstva iz Evropske unije in iz drugih držav. Na strani odhodkov se izkazujejo odhodki, ki zajemajo tekoče odhodke, tekoče transfere, investicijske odhodke in investicijske transfere.

PRIHODKI

Na osnovi veljavne klasifikacije se prihodki delijo na davčne prihodke, nedavčne prihodke, kapitalske prihodke, prejete donacije, transferne prihodke in prejeta sredstva iz Evropske unije in iz drugih držav.

Skupni prihodki rebalansa proračuna Občine Žalec za leto 2023 so, v primerjavi z veljavnim proračunom, višji za 0,6 % oziroma 155.760 € in znašajo 26.006.000 €.

V strukturi globalne bilance prihodkov v letu 2023 planiramo delež davčnih prihodkov v višini 64,7 %, delež nedavčnih prihodkov v višini 18,1 %, delež kapitalskih prihodkov v višini 5,4 %, delež prejetih donacij v višini 0,1 % in delež transfernih prihodkov v višini 11,7 %.

70 DAVČNI PRIHODKI

Davčni prihodki zajemajo vse vrste obveznih, nepovratnih dajatev, ki jih davkoplačevalci plačujejo v dobro proračuna. Ti prihodki zajemajo vse vrste davkov, ki so določeni s posebnimi zakoni. Davčni prihodki so v rebalansu proračuna planirani v višini 16.815.117 € in so za 1,8 % oziroma 306.345 € nižji v primerjavi z veljavnim proračunom.

700 Davki na dohodek in dobiček

Med davki na dohodek in dobiček je glavni in edini načrtovani vir dohodnina - občinski vir, ki znaša 14.193.202 €. Vrednost dohodnine se z rebalansom proračuna ne spreminja.

Dne 21. 10. 2022 je Ministrstvo za finance vsem občinam poslalo predhodne podatke o primerni porabi, dohodnini in finančni izravnavi za leti 2023 in 2024.

Način izračuna primerne porabe občin vsebinsko opredeljuje 13. člen ZFO-1. Primerna poraba občine je za posamezno občino za posamezno proračunsko leto ugotovljen primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih nalog. Ugotovi jo Ministrstvo za finance po enačbi iz 13. člena ZFO-1. Elementi, ki vplivajo na njeno višino so:

- povprečnina,
- število prebivalcev občine in
- korekcijski faktorji (površina občine, dolžina lokalnih cest in javnih poti, prebivalci, mlajši od 15 let in prebivalci, starejši od 65 let).

Upoštevana povprečnina je 700,00 €.

Število prebivalcev se upošteva po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, in sicer se zajemajo državljani Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji in tujci z izdanim dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, ki imajo prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji. Pri izračunu primerne porabe občin za leto 2023 so upoštevani podatki o številu prebivalcev na dan 1. januarja 2022 – 21.291 prebivalcev.

Vsota korigiranih kriterijev se izračuna na podlagi fiksnega deleža, ki se ne korigira, in sicer v višini 0,61 ter spremenljivega deleža, ki se korigira s kriteriji površine posamezne občine, dolžino lokalnih cest in javnih poti, številom prebivalcev občine, mlajših od 15 let in številom prebivalcev občine, starejših od 65 let. Vsota korigiranih kriterijev za izračun primerne porabe občine je po posameznih občinah zaradi upoštevanja kriterijev večja ali manjša od 1,00. Za našo občino znaša vsota korigiranih kriterijev za izračun primerne porabe 0,930831.

Primerna poraba občine se izračuna kot zmnožek vsote korigiranih kriterijev, povprečnine in števila prebivalcev občine in znaša 13.872.826 €.

Občinam pripada skupaj 54% dohodnine, vplačane v predpreteklem letu.

Merilo za ugotovitev prihodkov občine iz dohodnine je primeren obseg sredstev, ki se izračuna po enačbi iz 13.a člena ZFO-1. Na višino primerne obsega vpliva povprečna primerna poraba na prebivalca v državi, indeks raznolikosti občin in število prebivalcev v občini. Primeren obseg sredstev za našo občino znaša 14.193.202 € ter je za 2,31 % višji od primerne porabe.

Način izračuna dohodnine opredeljuje 14. člen ZFO-1. Dohodnina se izračuna v treh korakih: 70 % dohodnine pripada vsem občinam enako glede na strukturni delež odmerjene dohodnine, preostalih 30 % skupaj s presežkom dohodnine nad 70 % pri posameznih občinah pa se razdeli najprej s solidarnostno izravnavo in nato še z dodatno solidarnostno izravnavo. Skupaj s solidarnostno izravnavo znaša dohodnina, ki pripada Občini Žalec 14.193.202 €.

Občini, ki v posameznem proračunskem letu s prihodkom iz dohodnine ne more financirati primerne porabe, se iz državnega proračuna dodeli finančna izravnava v višini razlike med primerno porabo občine in dohodnino. Naša občina ni upravičena do sredstev finančne izravnave, ker se primerna poraba v celoti pokrije s prihodkom iz dohodnine.

703 Davki na premoženje

Davki na premoženje so davki na nepremičnine, davki na premičnine, davki na dediščine in darila in davki na promet nepremičnin.

Davki na premoženje so načrtovani v višini 2.297.915 €, kar je za 290.035 € manj kot v veljavnem proračunu (indeks 88,8). Vrednost davkov na premoženje se znižuje glede na vrednost dejanske realizacije v letu 2023.

Od tega znašajo davki na nepremičnine skupaj 1.840.250 € (največji delež predstavlja nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v znesku 1.663.000 €) in so nespremenjeni glede na veljavni proračun, davki na premičnine skupaj 2.600 €, to je 100 € več kot v veljavnem proračunu, davki na dediščine in darila 110.010 € in se znižujejo za 100.190 € glede na veljavni proračun ter davki na promet nepremičnin 345.055 €. Glede na veljavni proračun so davki na promet nepremičnin nižji za 189.945 €.

704 Domači davki na blago in storitve

Domači davki na blago in storitve so načrtovani v višini 324.000 €, kar je za 16.310 € manj, kot je bilo načrtovano v veljavnem proračunu.

V to kategorijo sodijo davki na posebne storitve (davek na dobitke od iger na srečo, ki je načrtovan v višini 12.000 €, to je za 2.000 € več kot v veljavnem proračunu) in drugi davki na uporabo blaga in storitev:

- okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda 249.200 €, kar je za 310 € manj kot v veljavnem proračunu;
- turistična taksa 30.000 €, kar je za 18.000 € manj kot v veljavnem proračunu;
- občinske takse od fizičnih oseb in zasebnikov ter občinske takse od pravnih oseb 2.000 € in,
- pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest 30.800 €, glede na veljavni proračun ni sprememb.

71 NEDAVČNI PRIHODKI

Nedavčni prihodki so druga pomembna skupina prihodkov proračuna. Obsegajo vse nepovratne prihodke, ki niso uvrščeni v skupino davčnih prihodkov.

V to skupino so uvrščeni prihodki iz naslova udeležbe na dobičku in dohodki od premoženja, takse in pristojbine, globe in druge denarne kazni, prihodki od prodaje blaga in storitev in drugi nedavčni prihodki.

Nedavčni prihodki so načrtovani v višini 4.718.737 € in so za 15,6 % oziroma 635.030 € višji, kot je bilo načrtovano v veljavnem proračunu.

710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja

Skupni prihodki iz naslova udeležbe na dobičku in dohodki od premoženja so načrtovani v višini 2.946.371 €, kar je za 75.444 € več, kot je načrtovano v veljavnem proračunu.

Pri prihodkih od udeležbe na dobičku in dividend je načrtovan samo dobiček, ustvarjen v Stanovanjskem podjetju Sipro d. o. o. Žalec v višini 12.274 € in dividenda Zavarovalnice Triglav d. d. v višini 58 €.

Prihodki od obresti so načrtovani v višini 147.072 €, kar je za 62.022 € več, kot je načrtovano v veljavnem proračunu. Od tega so prihodki od obresti od prostih denarnih sredstev na podračunu občine Žalec načrtovani v višini 140.000 €, prihodki od obresti od sredstev na vpogled ožjih delov občin v višini 6.815 € in ostali prihodki od obresti v višini 257 €.

Dohodki od premoženja so načrtovani v višini 2.786.967 €. V to skupino sodijo:

Prihodki od najemnin za poslovne prostore so načrtovani v višini 46.600 €, glede na veljavni proračun ni sprememb. Prihodki od uporabnine poslovnih prostorov so načrtovani v višini 2.000 €.

Prihodki od najemnin za stanovanja, ki so namenski prihodek proračunskega stanovanjskega sklada, so načrtovani v višini 1.137.000 €. Glede na sprejeti proračun ni sprememb.

Prihodki od najemnin za nepremičnine in opremo gospodarske javne infrastrukture, s katerimi se omogoča izvajanje dejavnosti gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje odpadne vode v okviru Javnega komunalnega podjetja Žalec d. o. o., so načrtovani v skupni višini 1.234.150 €, kar je za 7.560 € več kot v veljavnem proračunu.

Prihodki od najemnin gospodarske javne infrastrukture, s katerimi se omogoča izvajanje dejavnosti gospodarske javne službe ravnanja z odpadki v okviru Družbe za ravnanje z odpadki, Simbio d. o. o., so načrtovani v višini 45.540 €, kar je 13.430 € manj kot v veljavnem proračunu.

Po Pogodbi o najemu objektov in opreme za izvajanje gospodarske javne službe pokopališke in pogrebne dejavnosti ter urejanja pokopališč, smo kot lastnik infrastrukture, upravičeni do najemnine v višini 30.020 €, kar je za 1.670 € več, kot je upoštevano v veljavnem proračunu.

Po Pogodbi o uporabi sredstev za izvajanje gospodarske javne službe urejanja javnih površin smo, kot lastnik infrastrukture, upravičeni do uporabnine v višini 2.800 €.

Prihodki od najemnin za sredstva dana v upravljanje javnim zavodom so načrtovani v višini 135.000 €, kar je za 34.400 € manj kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu.

Prihodki od drugih najemnin (najemnine za zemljišča) so načrtovani v višini 21.000 €.

Prihodki od podeljenih koncesij za rudarsko pravico za izkoriščanje mineralne surovine na pridobivalnem prostoru: Zaloška Gorica, Velika Pirešica in Liboje so glede na prejete odločbe načrtovani v višini 81.828 €, kar je za 38.328 € več kot v veljavnem proračunu.

Prihodki z naslova podeljenih koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo so načrtovani v višini 1.235 €.

Prihodki od zakupnin so načrtovani v višini 1.100 €.

Prihodki od nadomestila za dodelitev služnostne pravice in ustanovitev stavbne pravice so načrtovani v višini 40.000 €, to je za 15.000 € več kot je bilo predvideno v veljavnem proračunu.

Prihodki od najemnin za opremo so načrtovani v višini 541 €, drugi prihodki od premoženja, kamor sodijo prihodki od najema kableske kanalizacije in prihodki iz sistema Kolesce, pa so predvideni v višini 6.136 €.

Izvirni prihodki od premoženja krajevnih skupnosti in mestne skupnosti, ki izhajajo iz finančnih načrtov krajevnih in mestne skupnosti, znašajo 2.017 €, kar je za 1.017 € več, kot je bilo načrtovano v veljavnem proračunu.

711 Takse in pristojbine

Upravne takse za dokumente iz upravnih dejanj so načrtovane v višini v višini 32.000 €.

712 Globe in druge denarne kazni

Prihodki iz naslova glob in denarnih kazni so ocenjeni na skupno vrednost 90.550 €, od tega znašajo prihodki iz naslova glob za prekrške 45.000 €, kar je za 10.000 € manj kot v veljavnem proračunu, nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora 45.000 €, to je za 15.000 € več kot v veljavnem proračunu, denarne kazni v upravnih postopkih 250 € ter povprečnine na podlagi zakona o prekrških 300 €.

713 Prihodki od prodaje blaga in storitev

Prihodki od prodaje blaga in storitev so načrtovani v skupni višini 8.200 €, kar je enako, kot je bilo načrtovano v veljavnem proračunu.

V to skupino sodijo:

- prihodki od prodaje blaga in storitev 2.000 €
- prihodki od počitniške dejavnosti 5.000 €
- izvorni nedavčni prihodki krajevnih skupnosti in mestne skupnosti iz naslova prodaje blaga in storitev znašajo 1.200 €.

714 Drugi nedavčni prihodki

Drugi nedavčni prihodki so načrtovani v višini 1.641.616 €, kar je za 554.586 € več kot v veljavnem proračunu.

Prihodki od komunalnih prispevkov so načrtovani v višini 1.390.000 €, kar je za 540.000 € več, kot je bilo načrtovano v veljavnem proračunu. Razlog za zvišanje prihodkov z naslova komunalnih prispevkov je načrtovana gradnja poslovnih objektov v Arnovskem gozdu.

Zdravstveni dom dr. Jožeta Potrata Žalec bo sofinanciral izgradnjo parkirišč pri osnovni šoli Šempeter, kjer že delujeta ena ambulanti družinske medicine, v vrednosti 145.030 € in obnovo ambulante za pediatrijo v vrednosti 38.400 €.

V sprejetem proračunu so bila načrtovana sredstva za sofinanciranje izgradnje nogometnega igrišča z umetno travo od Nogometne zveze Slovenije v višini 40.000 €. V rebalans proračuna ti prihodki niso vključeni, ker je potrebno pred izgradnjo nogometnega igrišča prestaviti odbojarski igrišči na mivki v Športnem centru Žalec.

Drugi nedavčni prihodki so načrtovani v višini 2.000 €, prihodki iz naslova odškodnin iz sklenjenih zavarovanj v višini 2.186 in drugi izredni nedavčni prihodki v višini 64.000 €.

72 KAPITALSKI PRIHODKI

Kapitalski prihodki so prihodki pridobljeni iz naslova prodaje realnega (fizičnega premoženja, to je iz naslova zgradb in prostorov, opreme, drugih osnovnih sredstev, zemljišč), nematerialnega premoženja (patentov, licenc, blagovnih znamk), zalog in interventnih oziroma blagovnih rezerv.

Skupna načrtovana višina kapitalskih prihodkov je 1.404.732 €. V primerjavi z veljavnim proračunom so višji za 119.232 €.

720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev so z rebalansom proračuna načrtovani v višini 263.300 €, kar je za 178.800 € več, kot je bilo načrtovano v veljavnem proračunu. Prihodki od prodaje osnovnih sredstev so višji zaradi prodaje poslovnega prostora v Pečnikovi 1 in prodaje stanovanjskega objekta (dvorec Plevno).

722 Prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih sredstev

Prihodki od prodaje zemljišč so planirani v višini 1.141.432 €, kar je za 59.568 € manj, kot je bilo načrtovano v veljavnem proračunu.

Načrt razpolaganja s premoženjem je razviden iz Načrta ravnanja s stvarnim premoženjem Občine Žalec.

73 PREJETE DONACIJE

730 Prejete donacije iz domačih virov

Načrtovana sredstva za donacije znašajo skupaj 29.650 €, kar je za 50.800 € manj kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu. 20.150 € se nanaša na sofinanciranje projekta obnove razsvetljave v športni dvorani v Šempetru s strani Fundacije za šport. V sprejetem proračunu je bila načrtovana še donacija Fundacije za šport v višini 60.000 € za sofinanciranje projekta izgradnje nogometnega igrišča z umetno travo, ki pa v letu 2023 ne bo realizirana.

Krajevne skupnosti v rebalansu proračuna načrtujejo prejem donacij v skupni višini 9.500 €.

74 TRANSFERNI PRIHODKI

Transferni prihodki so sredstva prejeta od drugih javnofinančnih institucij, iz sredstev proračuna Evropske unije in iz drugih držav.

Transferne prihodki načrtujemo v višini 3.037.764 €, kar je za 241.357 € manj kot je bilo načrtovano v veljavnem proračunu (indeks 92,6).

Do spremembe pri transfernih prihodkih prihaja predvsem zaradi tega, ker še niso bili objavljeni razpisi za sofinanciranje nekaterih projektov (obnova Centra Golding, izgradnja sončnih elektrarn na javnih zavodih), ker zaradi zahtevnosti projekta v letu 2023 ne bo realizirana prijava za na razpis za obnovo vodovodnega sistema Šempeter, ker nismo prejeli načrtovanih sredstev s strani ministrstva za kulturo za konzervatorsko restavratorska dela na vhodnem portalu z balkonom v dvorcu Novo Celje in za Rimsko nekropolo ter ker smo bili uspešni s prijavo novih projektov (obnova odra – razsvetljave v Domu II. slovenskega tabora, predstavitev dveh odbojgarskih igrišč na mivki v Športnem centru Žalec, obnova pediatrije v Zdravstvenem domu dr. Jožeta Potrte Žalec). Za sanacijo škode, ki je nastala zaradi poplave na javni infrastrukturi se z rebalansom proračuna zvišuje znesek iz rezerve RS za odpravo posledic naravnih nesreč.

740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij

Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij so za rebalansom proračuna načrtovani v višini 1.799.743 €, kar je za 241.080 € več kot je bilo predvideno v veljavnem proračunu, za sofinanciranje posameznih ukrepov in investicij, in sicer:

1. iz Ministrstva za kulturo 10.999 € za obnovo odra – razsvetljave v Domu II. slovenskega tabora,
2. iz Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport 302.537 € :
 - 238.006 € za sofinanciranje projekta Poslovna cona Arnovski gozd – širitev (slovenska udeležba),
 - 43.221 € za sofinanciranje predstavitev dveh odbojgarskih igrišč na mivki v športnem centru Žalec,
 - 21.310 € za sofinanciranje projekta Turistična pot od hmelja do piva (slovenska udeležba NOO),
3. iz Ministrstva za obrambo 60.000 € požarne takse,
4. iz Ministrstva za zdravje 220.000 € za sofinanciranje obnove pediatrije v Zdravstvenem domu dr. Jožeta Potrte Žalec,

5. iz rezerve RS za odpravo posledic naravnih nesreč 400.000 € za sofinanciranje sanacije škode po poplavi na javni infrastrukturi,
6. iz Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 13.929 € za sofinanciranje vzdrževanja gozdnih cest,
7. za sofinanciranje tedna mobilnosti v preteklem letu 7.759 €
8. iz Ministrstva za naravne vire in prostor 80.131 € za sofinanciranje projekta Oskrba s pitno vodo v Savinjski regiji 1. sklop -vodovod Grmovje – Železno – Hramše (15 % slovenske udeležbe kohezijske politike), in sicer za sofinanciranje del, ki so bila izvedena v letu 2022 68.069 € in 12.062 € za sofinanciranje del, ki bodo izvedena v letu 2023,
9. iz Ministrstva za javno upravo 36.546 € za sofinanciranje Medobčinskega inšpektorata in redarstva Mestne občine Celje, Občine Laško, Občine Štore in Občine Žalec. Ministrstvo sofinancira 30% odhodkov za financiranje skupnega opravljanja posameznih nalog občinske uprave,
10. na osnovi Zakona o finančni razbremenitvi občin iz Ministrstva za finance 667.842 € sredstev za uravnoteženo razvitost občin.

741 Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije in iz drugih držav

Iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije in iz drugih držav načrtujemo skupno za 1.238.021 € prihodkov, kar je za 482.437 € manj, kot je bilo predvideno v veljavnem proračunu. Od tega:

- iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije iz strukturnih skladov sredstva v višini 714.019 € za financiranje projekta poslovna cona Arnovski gozd – širitev,
- iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije iz kohezijskega sklada sredstva v višini 454.071 € za financiranje projekta Oskrba s pitno vodo v Savinjski regiji 1. sklop - vodovod Grmovje –Železno – Hramše (Dogovor za razvoj regij, 2. poziv, prednostna naložba 6.1), in sicer 385.722 € za dela, ki so bila izvedena v letu 2022 in 68.349 € za dela, ki bodo izvedena v letu 2023,
- iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije – sredstva za NOO 69.931 € za sofinanciranje projekta turistična pot od hmelja do piva.

ODHODKI

Proračunski odhodki po ekonomskih namenih so ločeni na tekoče odhodke, tekoče transfere, investicijske odhodke in investicijske transfere ter so sestavni del splošnega dela proračuna in so prikazani v skladu s Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava na ravni štirimestnih kontov. Predstavljajo zbir vseh odhodkov, ki so prikazani v posebnem delu proračuna in znašajo skupaj 28.237.700 €. V primerjavi z veljavnim proračunom so višji za 157.566 € oziroma 0,6 %.

Veljavni proračun je sprejeti proračun, ki so mu dodane spremembe proračuna po njegovem sprejemu na podlagi določb ZJF oziroma določb odloka, s katerimi je bil sprejet občinski proračun, in sicer spremembe zaradi prerazporeditve sredstev v okviru glavnih programov (38. člen ZJF), vključevanja novih obveznosti v proračun (41. člen ZJF), uporabe sredstev splošne proračunske rezervacije - tekoče proračunske rezerve (42. člen ZJF) in vključitve namenskih prejemkov in izdatkov v sprejeti proračun (43. člen ZJF).

V skladu z 38. členom ZJF in drugim ter tretjim odstavkom 5. člena Odloka o proračunu občine Žalec za leto 2023 lahko na predlog predlagateljev finančnih načrtov neposrednega uporabnika župan odloča o prerazporeditvah pravic porabe v posebnem delu proračuna – finančnih načrtih organov občine in občinske uprave in posamezni svet krajevne skupnosti oz. mestne skupnosti o prerazporeditvah pravic porabe v posebnem delu proračuna – finančnih načrtih ožjih delov občine - med podprogrami v okviru glavnih programov do višine 20 % sredstev, namenjenih glavnemu programu. Na podlagi tega pooblastila so bili med letom izdani sklepi o prerazporeditvi sredstev (priloga).

Prerazporeditve sredstev s tekoče proračunske rezerve se, skladno z 42. členom Zakona o javnih financah, izvršijo kot razporeditev sredstev. V sprejetem proračunu so bila sredstva splošne proračunske rezervacije oblikovana v višini 100.000 €. Do sedaj so bile narejene razporeditve pravic porabe v višini 18.532 € (priloga).

V strukturi globalne bilance odhodkov v rebalansu proračuna za leto 2023 planiramo delež tekočih odhodkov v višini 33,0 %, delež tekočih transferov v višini 38,5 %, delež investicijskih odhodkov v višini 25,2 % in delež investicijskih transferov v višini 3,3 % .

40 TEKOČI ODHODKI

Tekoči odhodki zajemajo tekoča plačila, nastala zaradi stroškov dela (plač in drugih izdatkov zaposlenim ter prispevkov delodajalcev za socialno varnost zaposlenim), izdatke za blago in storitve, za operativno delovanje organov občine, občinske uprave in ožjih delov občine (materialne stroške), kot tudi za izvedbo nekaterih programskih nalog, za plačilo obresti od najetih kreditov ter izločanje sredstev v rezervni sklad Občine Žalec, proračunski stanovanjski sklad in splošno proračunsko rezervacijo.

Tekoči odhodki so načrtovani v višini 9.304.297 €. V primerjavi z veljavnim proračunom so višji za 26,4 % oziroma 1.941.995 €.

400 Plače in drugi izdatki zaposlenim

V podskupini odhodkov za plače in druge izdatke zaposlenim so načrtovana sredstva v višini 1.673.047 € za plače in dodatke zaposlenim (osnovne plače, dodatek za delovno dobo in dodatek za stalnost in drugi dodatki), regres za letni dopust, povračila in nadomestila (prehrana med delom in prevoz na delo), sredstva za delovno uspešnost (povečan obseg dela), nadurno delo, drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči). Vsem zaposlenim se plače zagotavljajo skladno z veljavno zakonodajo in sistemizacijo delovnih mest. Indeks odhodkov za plače in druge izdatke zaposlenim v rebalansu proračuna glede na veljavni proračun je 100.

401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Prispevki delodajalcev za socialno varnost so načrtovani v višini 263.860 € in zajemajo prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevek za zdravstveno zavarovanje, prispevek za zaposlovanje, prispevek za starševsko varstvo in premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU za zaposlene.

402 Izdatki za blago in storitve

Izdatki za blago in storitve so načrtovani v višini 5.422.191 €. V primerjavi z veljavnim proračunom so višji 44,4 % oziroma za 1.665.814 €. Ta podskupina odhodkov zajema vsa plačila pisarniškega in splošnega materiala in storitev, posebnega materiala in storitev, energije, vode, komunalni storitev in komunikacij, prevoznih stroškov in storitev, izdatkov za službena potovanja, tekočega vzdrževanja, poslovnih najemnin in zakupnin, kazni in odškodnin ter drugih operativnih odhodkov. V rebalansu proračuna se najbolj zvišujejo stroški za plačilo odškodnin zaradi sodnih postopkov, in sicer za 1.830.000 €. Nanašajo se na plačilo odškodnine in zamudnih obresti na podlagi sodbe Višjega sodišča v Celju denacionalizacijskim upravičencem po 72. členu ZDen za stavbe na naslovu Arja vas 6, 66 in 69. Višji so tudi stroški tekočega vzdrževanja poslovnih objektov za 24.625 € in drugih objektov (ceste) za 64.406 €, nižji pa so stroški poslovnih najemnin in zakupnin za 208.253 €, zaradi kasnejšega dokončanja in posledično pričetka uporabe vrtca Žalec zahod.

403 Plačila domačih obresti

Plačila domačih obresti so načrtovana v višini 233.500 €, od tega znašajo obresti od dolgoročnih kreditov najetih pri poslovnih bankah 232.000 € in obresti od dolgoročnih kreditov najetih pri javnih skladih – Stanovanjski sklad 1.500 €. Glede na veljavni proračun se vrednost sredstev znižuje za 20.000 €.

409 Rezerve

Rezerve so načrtovane v višini 1.711.699 € in vključujejo sredstva za splošno proračunsko rezervacijo v višini 84.741 €, sredstva proračunske rezerve 400.000 € in sredstva izločena v proračunski stanovanjski sklad 1.226.958 €. Glede na veljavni proračun so sredstva za rezerve višja za 20,9 %.

41 TEKOČI TRANSFERI

V to skupino tekočih odhodkov so zajeta vsa nepovratna plačila, za katera plačnik od prejemnikov sredstev ne dobi v povračilo nobenega materiala, blaga ali storitve. Tekoči transferi so načrtovani v višini 10.874.347 €. V primerjavi z veljavnim proračunom so višji za 37.784 € oziroma 0,4 %.

410 Subvencije

Subvencije so načrtovane v višini 157.900 € in vključujejo vsa nepovratna sredstva dana javnim ali privatnim podjetjem in zasebnikom. V primerjavi z veljavnim proračunom so nižje za 25.000 €.

411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom

Transferi posameznikom in gospodinjstvom so načrtovani v višini 5.829.592 €, kar je za 44.600 € oziroma 0,8 % več kot v veljavnem proračunu. V to skupino sodijo izplačila za regresiranje oskrbe v domovih, plačilo razlike med ceno programov v vrtcih in plačili staršev, darilo ob rojstvu otroka, denarne nagrade in priznanja, štipendije, regresiranje prevozov v šolo, regresiranje prehrane učencev in dijakov, drugi transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom.

412 Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam

Tekoči transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam so načrtovani v višini 929.177 € in so namenjeni za sofinanciranje delovanja športnih, kulturnih, gasilskih društev, Gasilske zveze Žalec, Gasilskega poveljstva občine Žalec, društev s področja socialnega varstva, veteranskih organizacij, drugih posebnih skupin, za sofinanciranje športa invalidov, strokovnega kadra na področju športa, Društva prijateljev mladine občine Žalec, Varne hiše za ženske in otroke – žrtve nasilja, javne kuhinje, dejavnosti Območnega združenja Rdečega križa Žalec, karitativne dejavnosti, dejavnosti Dnevnega centa Želva in Eureka, Hiše sadeži družbe Žalec, Večgeneracijskega centra. Glede na veljavni proračun se sredstva povečujejo za 14.050 €.

413 Drugi tekoči domači transferi

Drugi tekoči domači transferi so načrtovani v višini 3.957.678 € in so za 0,1 % oziroma 4.134 € višji kot v veljavnem proračunu. V to skupino sodijo tekoči transferi v javne zavode (sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim, sredstva za prispevke delodajalcev, za premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja in sredstva za izdatke za blago in storitve), tekoči transferi v javne sklade, tekoči transferi občinam (sofinanciranje Medobčinskega inšpektorata in redarstva Mestne občine Celje, Občine Laško, Občine Štore in Občine Žalec) ter tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki. Zvišujejo se transferi v javne zavode, in sicer za 25.584 €, nižja pa so tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki za 21.450 €.

42 INVESTICIJSKI ODHODKI

Investicijski odhodki zajemajo plačila namenjena pridobitvi, izgradnji ali nakupu opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev (zgradb in prostorov, prevoznih sredstev, opreme in napeljav ter drugih osnovnih sredstev) zajemajo tudi plačila za izdelavo investicijskih načrtov, študij o izvedljivosti projektov in projektne dokumentacije. Odhodki iz tega naslova pomenijo povečanje realnega premoženja občine.

420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev

Za nakup in gradnjo osnovnih sredstev je načrtovanih 7.109.596 €. V primerjavi z veljavnim proračunom so investicijski odhodki nižji za 2.012.213 € oziroma 22,1 %. Od tega je za novogradnje rekonstrukcije in adaptacije načrtovano 3.421.545 €, kar je za 351.086 € manj kot v veljavnem proračunu, investicijsko vzdrževanje in obnove 1.165.244 €, to je za 964.020 € manj kot v veljavnem proračunu, študije o izvedljivosti projektov, projektno dokumentacijo, nadzor in investicijski inženiring 1.007.013 € (449.619 € manj kot v veljavnem proračunu), nakup zemljišč 621.900 €, kar je za 62.200 € manj kot v veljavnem proračunu, nakup opreme 787.604 € (168.078 € manj kot v veljavnem proračunu), nakup nematerialnega premoženja (programska oprema, stavbne pravice) 64.300 €, to je za 15.000 € manj kot v veljavnem proračunu in za nakup prevoznih sredstev ter drugih osnovnih sredstev 41.990 € (2.210 € manj kot v veljavnem proračunu).

43 INVESTICIJSKI TRANSFERI

V to skupino so zajeta vsa sredstva, ki predstavljajo nepovratna plačila in so namenjena plačilu investicijskih odhodkov prejemnikov sredstev, to je za njihov nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove in drugo. Investicijski transferi so načrtovani v višini 949.460 €. V primerjavi z veljavnim proračunom so višji za 25,0 % oziroma 190.000 €.

431 Investicijski transferi pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki

Investicijski transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam so načrtovani v višini 367.800 €, investicijski transferi privatnim podjetjem v višini 4.000 € (sofinanciranje kulturnih projektov) in investicijski transferi posameznikom in zasebnikom v višini 17.900 €, to je za 10.000 € manj kot v veljavnem proračunu. Skupno znašajo investicijski transferi pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki 389.700 €.

432 Investicijski transferi proračunskim uporabnikom

Investicijski transferi proračunskim uporabnikom so načrtovani v višini 559.760 € in so za 200.00 € višji glede na veljavni proračun. V to skupino sodijo investicijski transferi občinam (sofinanciranje investicij v Medobčinskem inšpektoratu in redarstvu Mestne občine Celje, Občine Laško, Občine Štore in Občine Žalec) in investicijski transferi javnim zavodom. Višji so investicijski transferi javnim zavodom, zvišanje se nanaša na obnovo pediatrije, ki jo izvaja JZ Zdravstveni dom dr. Jožeta Potrta Žalec.

III. PRORAČUNSKI PRIMANJKLJAJ

Proračunski primanjkljaj iz bilance prihodkov in odhodkov znaša 2.231.700 €.

B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Račun finančnih terjatev in naložb zajema izdatke in prejemke, ki nimajo narave opravljanja redne dejavnosti. Prejemki namreč predstavljajo vsa prejeta sredstva od vrnjenih posojil in prodaje kapitalskih deležev, izdatki pa vsa sredstva od danih posojil ter nakup kapitalskih deležev.

V rebalansu proračuna je predvidena prodaja kapitalskega deleža podjetja Razvojni center informacijsko – komunikacijskih tehnologij Savinja Žalec, d. o. o., katerega knjigovodska vrednost znaša 100 €. Predmetni delež v podjetju je manjšinski (1 %) in za proračun ne predstavlja prihodkov, zato je smotrno, da se ta delež proda.

C. RAČUN FINANCIRANJA

V računu financiranja se izkazuje odplačevanje dolgov in zadolževanje, ki je povezano s financiranjem salda bilance prihodkov in odhodkov ter računa finančnih terjatev in naložb. V rebalansu proračuna v računu financiranja ni sprememb glede na sprejeti proračun.

50 ZADOLŽEVANJE

V letu 2023 zadolževanje ni predvideno.

55 ODPLAČILA DOLGA

Odplačila glavnice dolgoročno najetih kreditov so ocenjena v višini 1.282.518 €, nanašajo pa se na odplačila dolga pri:

Stanovanjskemu skladu RS v višini 35.570 €

BKS Bank AG v višini 626.667 €,

NKBM d.d. Banki Celje v višini 226.667 €,

UniCredit Banki Slovenije d.d. v višini 133.334 €,

Banki Intesa San Paolo d.d. v višini 100.000 €,

Deželni banki Slovenije d.d. 100.000 €,

državnem proračunu v višini 60.280 €.

SPREMEMBA STANJA SREDSTEV NA RAČUNIH

Konec leta 2022 je bilo stanje sredstev na računu 3.514.127 €. V proračun leta 2023 se prenese 3.514.118 €.